

ΟΙ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Εισαγωγή

Υπάρχουν πολλά τραγούδια στον κόσμο, παιδιά. Το τραγούδι είναι ξεχείλισμα της ψυχής. Αν μέσα στην ψυχή υπάρχουν ωραίες ιδέες και ωραίες πράξεις, παράγονται χαρούμενα τραγούδια.

Πόσα χρόνια, πιστεύετε ότι μπορεί να διατηρηθεί ένα τραγούδι;

Υπάρχουν τραγούδια, που ζούνε δεκάδες χρόνια, πιο σπάνια υπάρχουν ορισμένα που ξεπερνούν τον αιώνα. Για παράδειγμα, ο Εθνικός μας Ύμνος, υπάρχει για σχεδόν διακόσια χρόνια. Υπάρχει, όμως, και κάποιος άλλος Ύμνος, που ζει χίλια τρακόσια περίπου χρόνια! Και πάντα συγκινεί, μέχρι και σήμερα, εκατομμύρια ψυχές.

Ποιος είναι αυτός ο Ύμνος; Και πώς προέκυψε στην ιστορία;

Σ' αυτές τις ερωτήσεις, θ' απαντήσουμε σήμερα!

Δήγηση

Βρισκόμαστε στο 626 μ.Χ. Η Κωνσταντινούπολη, η όμορφη και ισχυρή πρωτεύουσα του Βυζαντίου, βρίσκεται σε μεγάλο κίνδυνο. Ο αυτοκράτοράς της, ο Ηράκλειος, απουσιάζει σε μια μεγάλη εκστρατεία, με το πιο επίλεκτο μέρος του στρατού και πολεμάει τους Πέρσες, που ήταν γνωστοί εχθροί του Βυζαντίου. Κι έτσι η Πόλη έχει σχεδόν αδειάσει από στρατιώτες. Σκοπός του αυτοκράτορα, να φέρει πίσω τον Τίμιο Σταυρό, που τον είχαν πάρει για λάφυρο οι Πέρσες.

Κι ενώ τα μάτια όλων είναι στραμμένα στα μακρινά σύνορα του Κράτους, εκεί όπου πολεμούσε ο Ηράκλειος, ξαφνικά θλιβερές ειδήσεις αναστατώνουν τους κατοίκους της Κωνσταντινούπολης. Τι είχε συμβεί;

Οι Πέρσες κατόρθωσαν να παραπλανήσουν τον Ηράκλειο. Κι ενώ αυτός πολεμούσε μαζί τους, Περσικός στρατός ήρθε από την ξηρά, περικύκλωσε την Κωνσταντινούπολη, ενώ ταυτόχρονα από τη θάλασσα παρουσιάστηκε κι άλλος εχθρός, οι Άβαροι, που συμμαχήσαν με τους Πέρσες. Η πολιορκία ήταν τρομερή: οι Πέρσες πολιορκούσαν από τη στεριά και οι Άβαροι από τη θάλασσα.

Η θέση της Πρωτεύουσας γινόταν πολύ δύσκολη, καθώς ήταν περικυκλωμένη από 100.000 περίπου στρατιώτες. Οι πολιορκητές, με περισσή αλαζονεία έστειλαν το μήνυμά τους, στους

κατοίκους: «Μόνο αν γίνετε πουλιά για να πετάξετε ή ψάρια για να κολυμπήσετε, θα σωθείτε από την καταστροφή που σας περιμένει».

Όμως στην Πόλη βρισκόταν ένας γενναίος και άγιος άνθρωπος: ο πατριάρχης Σέργιος, ο οποίος αναπτέρωσε το ηθικό των πιστών, με τα φτερά της πίστης στη βοήθεια του Θεού. Χωρίς να χάσει καιρό έκανε δύο επιστρατεύσεις:

α. Κάλεσε όλους όσους μπορούσαν να πάρουν όπλα, να τρέξουν στα τείχη, στις επάλξεις για να πολεμήσουν γενναία. Πράγματι, δεν έμεινε άντρας, που να μπορούσε να πάρει στο χέρι όπλο, που δεν πήγε στα τείχη. Έτσι ξεκουράστηκαν κάπως οι στρατιώτες, που μέρα νύχτα τόσο καιρό πολεμούσαν και αντιμετώπιζαν γενναία τις επιθέσεις των εχθρών. Μάλιστα και ο ίδιος περιόδευε συνέχεια πάνω στα τείχη. Και κρατώντας στα χέρια του, μια θαυματουργό εικόνα της Παναγίας, ευλογούσε τους ηρωικούς υπερασπιστές και τους εμψύχωνε. Πόσο συγκινητικό θέαμα!

β. Ταυτόχρονα, έκανε και μια δεύτερη επιστράτευση, σπουδαιότερη από την πρώτη. Όσοι δεν μπορούσαν να πολεμήσουν, γέροντες, γυναίκες και μικρά παιδιά, επιστρατεύτηκαν στη μεγάλη μάχη της προσευχής. Την ώρα, που γονατιστοί οι στρατιώτες, πάνω στα τείχη, με το χέρι στο όπλο, πολεμούσαν, γονατιστός κι ο λαός, μέσα στις εκκλησιές, με τα χέρια υψωμένα στον ουρανό, έστελνε θερμή ικεσία και προσευχή στον Θεό και στην Υπεραγία Θεοτόκο, την Υπέρμαχο Στρατηγό του Γένους των χριστιανών, παρακαλώντας την να λυπηθεί την Πόλη της και να σπεύσει σε βοήθεια.

Δύο στρατόπεδα λοιπόν: το ένα του πολέμου και το άλλο της προσευχής! Και το θαύμα έγινε. Η Παναγία απάντησε.

8 Αυγούστου του 626 μ.Χ. Οι δυο πανίσχυροι εχθροί, Πέρσες και Άβαροι, είχαν συμφωνήσει να κάνουν τη μεγάλη εξόρμηση για να καταλάβουν την Πόλη. Διέθεταν πολλά όπλα, πολύ στρατό και πολλά πολεμικά καράβια στη θάλασσα. Ο υπερήφανος αρχηγός των Περσών Χαγάνος έλεγε: «Αύριο η Κωνσταντινούπολη θα' ναι δικιά μας».

Όσοι ήταν στις εκκλησιές, άκουγαν τους κρότους της σκληρής μάχης, που γινόταν στα τείχη. Οι εχθροί με λύσσα ορμούν. Οι χριστιανοί τους αποκρούουν. Εκείνοι ορμάνε ξανά. Και πάλι τους αποκρούουν. Περνούν οι ώρες της νύχτας, και η μάχη συνεχίζεται. Οι λίγοι γενναίοι υπερασπιστές φαίνονται πια κουρασμένοι. Όλοι φοβούνται, πως δεν θ' αντέξουν.

Μα τότε έγινε το θαύμα! Ο Θεός σήκωσε σφοδρό άνεμο στη θάλασσα του Βόσπορου και υψώθηκαν πελώρια κύματα. Φοβερός ανεμοστρόβιλος παρασύρει τα πάντα. Πρωτοφανής θαλασσοταραχή. Το ένα μετά το άλλο, τα καράβια των εχθρών αρχίζουν να βουλιάζουν. Πανικός καταλαμβάνει τους εχθρούς. Τρομαγμένοι λύνουν την πολιορκία και αναχωρούν.

Οι χριστιανοί από τα τείχη βλέπουν αυτή την απότομη έκβαση της μάχης και κλαίνε από χαρά και συγκίνηση. Κανένας δεν αμφιβάλει, πως αυτό που έγινε ήταν ένα θαύμα, ένα μεγάλο θαύμα, που έκανε η Παναγία Μητέρα του Χριστού. Αυτή άκουσε τις προσευχές!

Το επόμενο βράδυ, όλοι οι πιστοί μαζεύτηκαν στον ναό της Παναγίας Βλαχερνών. Ο Άγιος Πατριάρχης Σέργιος, οι άρχοντες, οι γενναίοι υπερασπιστές, όλος ο κλήρος και οι χιλιάδες του λαού, εκεί μπροστά στην εικόνα της Παναγίας, που σώζεται μέχρι σήμερα, όρθιοι όλη τη νύχτα, έψαλλαν τον Ύμνο προς την Παναγία, ευχαριστώντας την για τη μεγάλη νίκη.

Τι έψαλλαν, παιδιά; Τον Ακάθιστο Ύμνο, τους Χαιρετισμούς, δηλαδή, όπως τους λέμε. Ήταν γραμμένος λίγα χρόνια πριν, ο Ακάθιστος Ύμνος, μα εκείνο το βράδυ τον έψαλλαν όλοι μαζί όρθιοι, χωρίς να κάθεται κανένας. Γι' αυτό και λέγεται Ακάθιστος, επειδή κανένας δεν καθόταν. Κι εκείνο το βράδυ έγινε η σύνθεση του γνωστού μας τροπαρίου: «Τῆ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῶ τὰ νικητήρια...».

Ο Ακάθιστος Ύμνος – σύντομη γνωριμία

Τι είναι αυτός ο Ακάθιστος Ύμνος; Είναι ένα τραγούδι, άλλωστε αυτό σημαίνει ύμνος. Ύμνος χλιοτραγουδισμένος από τότε μέχρι και σήμερα. Ένα τραγούδι χαράς, γι' αυτό λέγονται και Χαιρετισμοί. Τα θαυμάσια «Χαίρε», 144 τον αριθμό (!), που απευθύνουμε προς την Παναγία επαναλαμβάνοντας το «Χαίρε» του αρχαγγέλου Γαβριήλ, όταν παρουσιάστηκε την Παναγία και της είπε ότι θα γεννήσει τον Σωτήρα του κόσμου. «Χαίρε Κεχαριτωμένη» της είπε ο άγγελος. Αυτό το λέμε κι εμείς εκατοντάδες φορές.

(Ας αναφέρουμε ένα χαρακτηριστικό δείγμα: «Χαίρε δι' ης η χαρά εκλάμψει. Χαίρε δι' ης η αρά (η κατάρα) εκλείψει...»)

Επίσης, πρέπει να ξέρουμε ότι οι Χαιρετισμοί αποτελούνται από 24 τροπάρια, που το καθένα αρχίζει από ένα γράμμα του αλφαβήτου. Αρχίζει από το Α και τελειώνει στο Ω. Όλα αυτά τα τροπάρια, παιδιά, έχουν σαν περιεχόμενό τους, τα σπουδαιότερα γεγονότα της ανθρωπότητας: τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και τη Γέννηση του Χριστού μας, που είχαν θαυμάσια και σωτήρια αποτελέσματα για όλη την ανθρωπότητα.

Αυτό τον Ακάθιστο Ύμνο τον ακούμε τη Μεγάλη Σαρακοστή. Κάθε Παρασκευή ψέλνεται μια στάση του Ακάθιστου Ύμνου, με 6 γράμματα. Και την τελευταία Παρασκευή ψέλνεται ολόκληρος ο Ακάθιστος Ύμνος, δηλαδή και τα 24 γράμματα του. Είναι το γλυκύτερο τραγούδι εδώ στη γη.

(Θα μπορούσαμε να κρατάμε μία εικόνα της Παναγίας που να δείχνει και στάσεις των Χαιρετισμών και να εξηγούμε στα παιδιά τι βλέπουνε. Δείτε επισυναπτόμενη εικόνα στο τέλος).

Η Παναγία, το λιμάνι της σωτηρίας μας

Αλλά «ο Ακάθιστος Ύμνος», δηλαδή οι «Χαιρετισμοί» δεν είναι μόνο ένας θαυμάσιος ύμνος, είναι και μια θερμή προσευχή με την οποία ζητάμε από την Παναγία να μάς δώσει δύναμη, να μας προστατεύσει από κάθε κακό και να μας ενισχύσει στους αγώνες μας.

Θα σας αναφέρω ένα τέτοιο τροπάριο (σε ερμηνεία): «Παναγία μας, σου φωνάζουμε δυνατά το «χαίρε». Γίνε γαλήνιο λιμάνι για μας που ταξιδεύουμε και θαλασσοδέρνουμε στη θάλασσα της ζωής. Γίνε Παναγιά μας, οχυρό ανεφοδιασμού για όλους εμάς που βρισκόμαστε στο πέλαγος των θλίψεων... ».

- Τι σημαίνουν τα λόγια αυτά για μας παιδιά; Τι είναι για μας η Παναγία;...

Η Παναγία είναι το πιο ασφαλές λιμάνι της ζωής μας. Γιατί η ζωή μας μοιάζει με θάλασσα, στην οποία ταξιδεύει και το πλοιαράκι της δικής μας ζωής. Και όπως η θάλασσα έχει κύματα άλλοτε μικρά κι άλλοτε μεγάλα, που απειλούν να βυθίσουν το πλοίο, έτσι και η ζωή μας έχει άλλοτε μικρές και άλλοτε μεγάλες δυσκολίες.

Σ' όλες αυτές τις δυσκολίες, έχουμε ένα καταφύγιο, ένα ευλογημένο λιμάνι: τη βοήθεια της Παναγίας μας, η οποία, σαν Μάνα στοργική που είναι, πάντοτε είναι έτοιμη να μας βοηθήσει και να μας προστατέψει. Γι' αυτό και ο λαός μας το έχει καταλάβει αυτό και σε κάθε δύσκολη στιγμή, καταφεύγει με πίστη και με αγάπη στην Παναγία. «Παναγία μου», είναι η πιο συχνή φράση που έρχεται στο στόμα μας, μόλις βρεθούμε μπροστά σε κάποια δυσκολία.

ΣΥΝΘΗΜΑ: Στο κέντρο της καρδιάς μας, δίπλα από τον Χριστό, να είναι η Παναγία μας, η στοργική μας μητέρα. Σ' αυτήν να προσευχόμαστε και αυτήν να υμνούμε.

Παιχνίδι - Τυφλή εμπιστοσύνη

Φτιάχνουμε με κολλητική ταινία στο πάτωμα έναν λαβύρινθο. Χωρίζουμε τα παιδιά σε ομάδες των 2. Κλείνουμε τα μάτια ενός παιδιού και το άλλο παιδί προσπαθεί να το οδηγήσει στο τέλος του λαβύρινθου χωρίς να ακουμπήσει στα όρια της ταινίας. Αν ακουμπήσει χάνει και συνεχίζει άλλη ομάδα.

